

ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มติใหม่ของการเรียนการสอน เรื่องการลูกด้วยนมแม่

รศ.นพ.ภาวิน พัวพรพงษ์

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

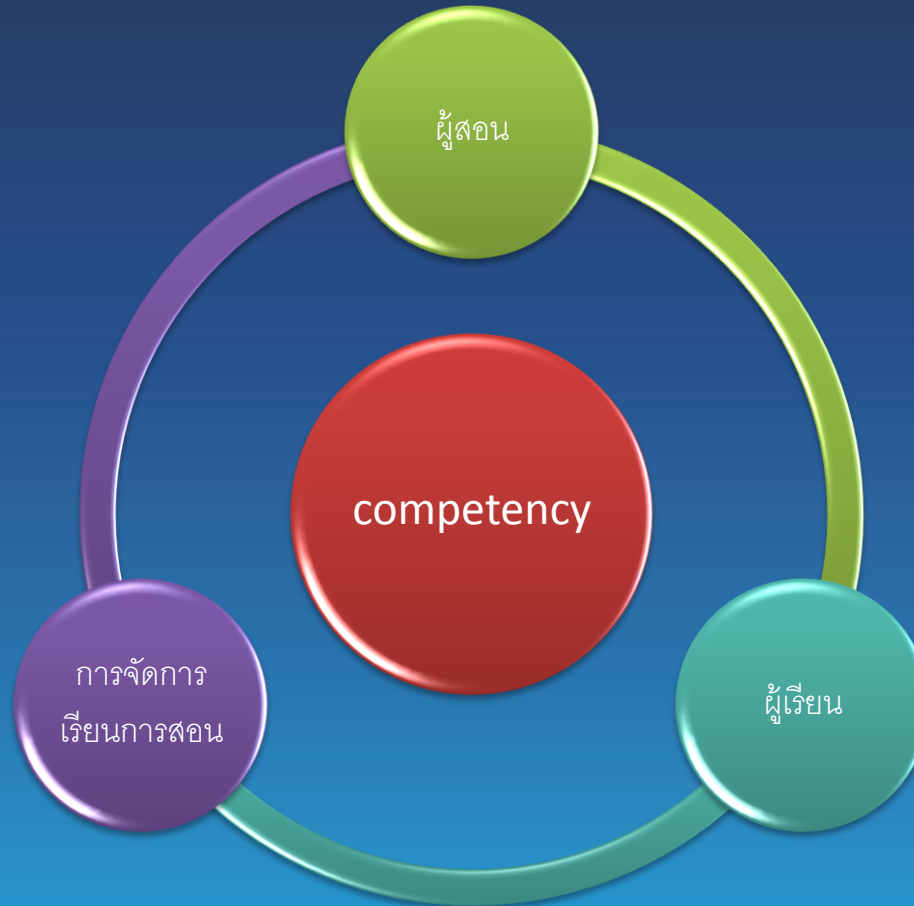

การเรียนรู้การสอน (ดั้งเดิม)

การเรียนรู้การสอน (ยุคใหม่)

การเลือกวิธีการสอน

- สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียน
- สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จะสอน
- เหมาะสมกับเวลา สถานที่ จำนวนผู้เรียน และประเภทการสอน

ลักษณะของผู้เรียน

- Generation X (2508-2522)

เป็นคนวัยทำงาน มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปแล้ว พฤติกรรม
ของคนกลุ่มนี้ที่เด่นชัดมากที่สุดคือ ชอบอะโร่ง่าย ๆ ไม่ต้องเป็น
ทางการ มีแนวคิดและการทำงานในลักษณะรู้ทุกอย่างทำ
ทุกอย่างได้เพียงลำพังไม่พึ่งพาใคร เป็นตัวของตัวเองสูง มี
ความคิดเปิดกว้าง มีความคิดสร้างสรรค์

ลักษณะของผู้เรียน

- Generation Y (2523-2540)

คนกลุ่มนี้อยู่ในทั้งช่วงวัยเรียน และวัยทำงาน และจากการที่ยุคนี้เป็นยุคที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ชอบงานด้านไอที ใช้ความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถทำอะไรหลาย ๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกัน ไม่ค้อยอดทน คาดหวังในการทำงานสูง ต้องการค่าชม

เนื้อหาการเรียนการสอน

- ทฤษฎี : คำนิยาม พื้นฐานความรู้
- ปฏิบัติ : ทักษะการสื่อสาร การให้คำปรึกษา และปฏิบัติ
- การแก้ไขปัญหา
- จริยธรรมทางการแพทย์

ความรู้พื้นฐานทางทฤษฎี

- การสอนแบบบรรยาย
- การสอนแบบสาธิต (Demonstration)

ทักษะทางด้านปฏิบัติ

- การสอนแบบสาธิต (Demonstration)
- การสอนแบบโครงงาน (Project design)
- การสอนจากสภาพจริง (Authentic learning)
- การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory/workshop)

Harrow's instructional model for psychomotor domain

ลำดับขั้นของการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

- เลียนแบบ
- ทำตามบอก
- ทำถูกขั้นตอน
- นำเสนอได้ (มั่นใจ)
- เป็นธรรมชาติ

workshop

logbook

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

- การสอนแบบแก้ไขปัญหา (problem solving)
- การสอนแบบบูรณาการ (integrated learning)
- การสอนแบบอภิปราย (Discussion)

จริยธรรมทางการแพทย์

- การสอนแบบแก้ไขปัญหา (problem solving)
- การสอนแบบมีส่วนร่วม (participatory learning)
- การสอนแบบบูรณาการ (integrated learning)
- การสอนแบบอภิปราย (Discussion)
- การสอนแบบสัมมนา (Seminar)
- การสอนแบบบทบาทสมมุติ (Role playing)
- การสอนโดยสถานการณ์จำลอง (Simulation gaming)

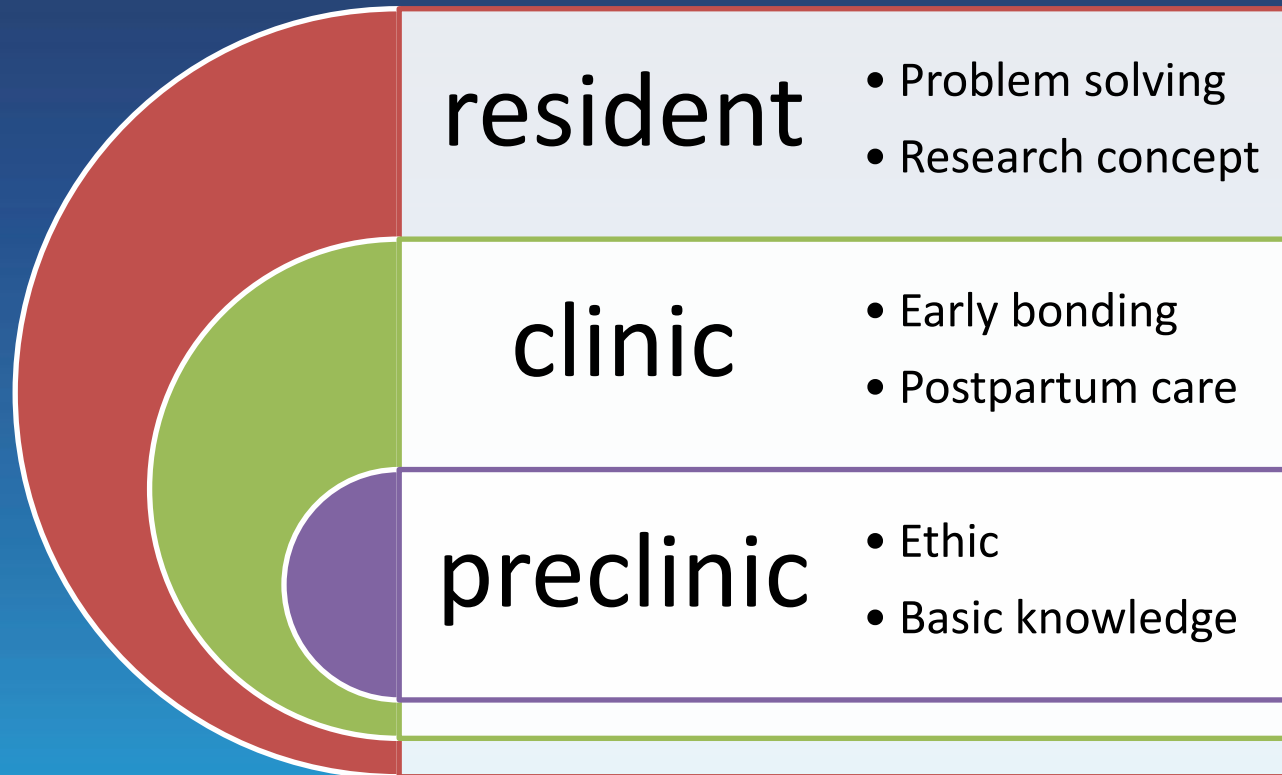

Active learning

- เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียน
- ใช้วิธี/สื่อการสอนที่หลากหลาย
- มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสม
- เน้นการประเมินผลแบบ **formative** (เป็นการประเมินผลย่อยระหว่างการเรียนตลอดเวลา) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน

การสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่คณะแพทยศาสตร์ มศว

การสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่คณะแพทยศาสตร์ มศว

- ทฤษฎี โดยการสอนแบบบรรยาย
- ทักษะ โดยการสอนแบบสาธิต/แบบปฏิบัติการ
- จริยธรรม โดยการสอนแบบสัมมนา/แบบบทบาทสมมุติ
มีกรณีศึกษาหรือปัญหาเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

self directed learning

Teaching module16: Early bonding

วิธีการสอน: Self study & Practical skill

ผู้รับผิดชอบร่างแผนการสอน: รศ.นพ.ภาวิน พัวพรพงษ์

ขอบเขตเนื้อหา (ตาม curriculum mapping และเกณฑ์แพทยสภาฯ 2555)

Early bonding skill

หมวดที่ 1. ภาวะปกติและหลักการดูแลทั่วไป

1.3 สามารถประเมินสุขภาพ และให้คำแนะนำที่เหมาะสมเพื่อ
ความมีสุขภาพดี แก่บุคคลตามวัยและสภาวะต่างๆ ตั้งแต่ทารก
ในครรภ์ ทารกแรกเกิด วัยก่อนเข้าเรียน วัยเรียน วัยรุ่น วัยหนุ่ม
สาว ผู้ใหญ่ หญิงมีครรภ์ วัยสูงอายุ ผู้พิการและผู้ทุพพลภาพ

1.3.4 Adulthood

1.3.4.4 lactating mother

Early bonding skill

หมวดที่ 2. ภาวะผิดปกติจำแนกตามระบบอวัยวะ

2.3 โรคตามระบบ

2.3.15 PREGNANCY, CHILDBIRTH, AND THE PUERPERIUM (ICD 10, ข้อ XV O00 - O99)

2.3.15.1 กลุ่มที่ 2

โรค/กลุ่มอาการ/ภาวะที่ต้องรู้กลไกการเกิดโรค สามารถให้การวินิจฉัย ให้การบำบัดโรคฯ การรักษา ผู้ป่วย ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค ในกรณีที่โรครุนแรง หรือซับซ้อนเกินความสามารถ ให้พิจารณาแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและส่งผู้ป่วยต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญ

(1) breast infection associated with childbirth

(2) disorders of breast and lactation associated with childbirth

Early bonding skill

ส่วนที่ 3 สุขภาพและการสร้างเสริมสุขภาพ

4.5.2.3. การดูแลรักษา ป้องกัน สร้างเสริมสุขภาพ และฟื้นฟูสุขภาพ
ที่สถานพยาบาล (comprehensive care at health service
setting) รวมถึง การควบคุมโรคติดต่อ (infectious disease
control) การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (immunization) การ
ส่งเสริมโภชนาการ การอนามัยแม่และเด็ก **การส่งเสริมและ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่** การวางแผนครอบครัว การป้องกันการ
บาดเจ็บ (injury prevention)

Teaching method

1. ให้นิสิตแพทย์ปี 5 ที่ปฏิบัติงานในช่วง self study ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ early bonding ด้วยตนเอง (ในกรณีที่มีคำถามสามารถสอบถาม รศ.นพ.ภาวิน พัวพรพงษ์ ได้ที่ pawinppp@yahoo.com) โดย download ได้จาก <http://110.77.140.133/course/course/view.php?id=51> หรือ www.guruobgyn.com

E-learning Medical Education

E-learning Medical Education > Medical year 5

สมาชิก

นักเรียนและผู้สนใจ

กิจกรรมทั้งหมด

กระดานเสวนา

แบบทดสอบ

โพลล์

แหล่งข้อมูล

ค้นกระดานเสวนา

การค้นหาขั้นสูง ?

การจัดการระบบ

เริ่มการแก้ไขในหน้านี้

การตั้งค่า

Assign roles

โครงสร้างหัวข้อ

ข่าวสารถึงนิสิตแพทย์ชั้นปี 5

คุณชอบสื่อการสอนออนไลน์แบบนี้หรือไม่

1 สื่อการสอนออนไลน์ สามารถดูได้เพิ่มเติมที่เวบไซต์ภาควิชา elearning

2 ทำแบบทดสอบก่อน และ หลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียนปี 5

แบบทดสอบหลังเรียนปี 5

3 เอกสารประกอบการเรียนของ ปี 5

4

การเรียนการสอนของ รศ.นพ.ภาวีน พัวพรพงษ์

Topic module 6 intrapartum care

 การดูแลระหว่างการคลอด 3-57

Topic module 7 dystocia

 Dystocia 3-57

Topic module-self study-partogram

 Partogram 3-57

Topic module-self study-early bonding

 early bonding 3-57

 แนวทางการปฏิบัติเรื่องการดูแลแม่และการคลอดทางช่องคลอดของราชวิทยาลัยสูติรีนทร์แห่งประเทศไทย 5-55

 แนวทางการปฏิบัติเรื่องการคลอดติดไหล่ของราชวิทยาลัยสูติรีนทร์แห่งประเทศไทย 5-55

 High risk pregnancy 12-53

 High risk pregnancy -preterm 2-54

**Topic module-self study-early bonding
Early bonding**

 DM in pregnancy 9-54

 Preterm labor 12-54

 induced abortion 3-55

 uterine rupture 5-55

 Twisted ovarian cyst in pregnancy 6-55

 Gestational diabetic mellitus 8-55

 conduction of labor 1-56

 preterm labor 1-56

 PPH 1-56

 case study- gestational hypertension 2-56

 Case study-severe preeclampsia 7-56

 case study - Preterm labor 11-56

aortic regurgitation in pregnancy 11-56

 infection in pregnancy 1-57

 vaginal infection and preterm labor 1-57

 HELLP syndrome 1-57

case study Multiparity 3-57

Teaching method

2. นิสิตแพทย์ในกลุ่มจัดกลุ่มย่อย กลุ่มละ 2 – 3 คน (ในแต่ละกลุ่มควรมีทั้งนิสิตแพทย์ทั้งหญิงและชายอยู่ในกลุ่มย่อย เพื่อความสะดวกในการฝึกปฏิบัติ) นัดหมายล่วงหน้าเพื่อฝึกฝนการเรียนรู้การ **early bonding** กับพยาบาลผู้เชี่ยวชาญในการดูแลการคลอดที่ห้องคลอดในวันและเวลาราชการกับหัวหน้าพยาบาลที่ห้องคลอด (การนัดหมายในการฝึกปฏิบัติควรทำให้แล้วเสร็จภายในช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในช่วง **self study** ไม่ควรนัดหมายในช่วงที่ใกล้จะมีการเปลี่ยนกลุ่ม เพื่อให้การฝึกปฏิบัติประสบผล ไม่กระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อนในกลุ่มถัดไป และรบกวนสตรีตั้งครรภ์ระหว่างการเจ็บครรภ์คลอดให้น้อยที่สุด)

Teaching method

3. นิสิตแพทย์ทบทวนความเข้าใจกับพยาบาลผู้สอนเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่ลูกในระยะแรกหลังคลอด หลังจากนั้นจึงลองฝึกปฏิบัติ early bonding ในสตรีหลังคลอดที่ห้องคลอดอย่างน้อยสองราย โดยฝึกช่วยมารดา skin-to-skin contact และ early suckling ร่วมไปกับพยาบาลผู้สอน
4. พยาบาลผู้สอนทำการประเมินผลในแบบประเมินผล พร้อมไปกับการซักถามความเข้าใจ

รวมเวลาในการสอนประมาณ 2 ชั่วโมงในแต่ละกลุ่มย่อย (ไม่รวมเวลาในการเก็บการปฏิบัติในการทำ early bonding)

Evaluation

1. แบบประเมินผลร่วมกับการฝึกปฏิบัติที่ห้องคลอด
2. การซักถามในกลุ่มย่อย
3. สังเกตจากพฤติกรรมระหว่างการฝึกปฏิบัติการ early bonding ที่ห้องคลอด
4. ข้อสอบแบบ MCQ, MEQ และ OSCE

Teaching materials

1. สตรีหลังคลอดที่ห้องคลอด
2. เอกสารเกี่ยวกับ early bonding ที่ download ได้จาก <http://110.77.140.133/course/course/view.php?id=51>
3. แบบประเมินผล “แบบฟอร์มการประเมินการฝึกปฏิบัติที่ห้องคลอด”
4. หนังสือรอบรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
5. เว็บไซต์ <http://guruobgyn.com/>

หัวข้อ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
การสื่อสารกับมารดาและบุคลากรทางการแพทย์ -การให้คำแนะนำในเรื่อง early bonding -การให้คำแนะนำในเรื่องการปฏิบัติตัวในระหว่างการคลอด -การสื่อสารกับบุคลากรทางการแพทย์		
การฝึกปฏิบัติ -การประเมินการหดตัวของมดลูก/การฟังเสียงหัวใจทารก -การบันทึกกราฟของการคลอด -การฝึกปฏิบัติ skin-to-skin contact (duration 1 hr) -การฝึกปฏิบัติ early suckling		
การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น -การแปลผลการหดตัวของมดลูก (ปกติ/ผิดปกติ) -การแปลผลการฟังเสียงหัวใจทารก (ปกติ/ผิดปกติ) -การแปลผลการกราฟของการคลอด (ปกติ/ผิดปกติ) -การรายงานการตรวจกับผู้รับผิดชอบ (ปกติ/ผิดปกติ) -การแก้ไขปัญหาทารก hypothermia		
ความรับผิดชอบ		

ตารางสอน Breastfeeding

คุณ นงเยาว์ ไบยา/ทีมพยาบาลวิชาชีพ

กลุ่ม	วันที่	บรรยาย (ห้องเรียน)	ปฏิบัติ หอผู้ป่วยในชั้น 8
A-D	15 สิงหาคม 2557	13.00-16.00	-
A1	19 สิงหาคม 2557	-	14.00-16.00
A2	25 สิงหาคม 2557	-	14.00-16.00
B1	26 สิงหาคม 2557	-	14.00-16.00
B2	29 สิงหาคม 2557	-	14.00-16.00
C1	1 กันยายน 2557	-	14.00-16.00
C2	2 กันยายน 2557	-	14.00-16.00
D1	8 กันยายน 2557	-	14.00-16.00
D2	9 กันยายน 2557	-	14.00-16.00

breastfeeding skill

- Early bonding skill
 - Skin to skin contact
 - Early suckling
- Postpartum breastfeeding skill
 - Latching skill
 - Manual expression

Knowledge

Correct step

Postpartum practice

Milk expression

assessment

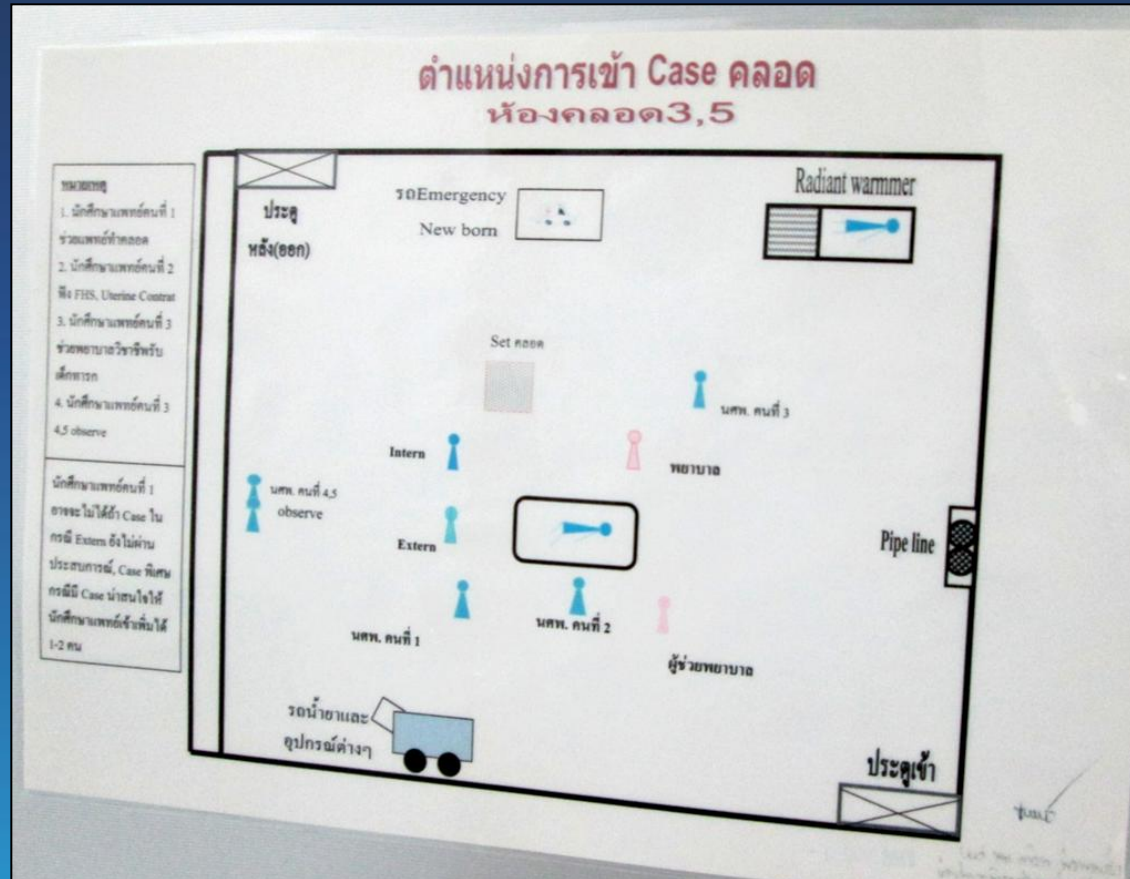

Labor room

Position setting

Bonding & early sucking

Evaluation

R2R Evaluation

The effect of breastfeeding training course on the 5th year medical student's knowledge, attitude and skill of latching

◎ Knowledge*

- Pretest score 23.3 ± 3.2
- Posttest score 30.1 ± 2.8 ($p < 0.001$)

◎ Attitude*

- Pretest score 21.7 ± 0.2
- Posttest score 23.9 ± 0.1 ($p < 0.001$)

(* $p < 0.01$ = statistically significant)

Breastfeeding skill

Latch on*

- before: ปฏิบัติได้มาก (15.7%) และปฏิบัติได้มากที่สุด (0%)
- after: ปฏิบัติได้มาก(17.6%) และปฏิบัติได้มากที่สุด (82.4%)

Milk expression*

- before: ปฏิบัติได้มาก (15.7%) และปฏิบัติได้มากที่สุด (1%)
- after: ปฏิบัติได้มาก(25.5%) และปฏิบัติได้มากที่สุด (31.4%)

(*p<0.01= statistically significant)

Conclusion

การจัดการสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีผลทำให้คะแนนความรู้ ทักษะคติ และทักษะการปฏิบัติในการเข้าเต้าของนิสิตแพทย์สูงขึ้น* ทักษะคติมีความสัมพันธ์กับทักษะการปฏิบัติหลังการสอนการเข้าเต้า* และไม่พบความสัมพันธ์ของอายุ เพศ ประวัติระยะเวลาการกินนมแม่อย่างเดียวน ระยะเวลาการกินนมแม่ และประสบการณ์การช่วยเหลือมารดาให้ลูกกินนมแม่ของนิสิตแพทย์กับความรู้ ทักษะคติ และทักษะการปฏิบัติ

(* $p < 0.01$ = statistically significant)

Code

ส่วนที่ 4 เวชจริยศาสตร์

7. ความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ (relationship with the pharmaceutical industry)
4. จริยธรรมเกี่ยวกับการสาธารณสุขและการสร้างเสริมสุขภาพ (ethics of public health and health promotion)

สื่อการสอน

- แผนการสอน
- เอกสารการสอนเรื่องหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- กรณีศึกษา
- คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา

ตัวอย่างกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1

- นายแพทย์ประโยชน์เป็นแพทย์ทั่วไปที่ได้รับการบรรจุให้อยู่ที่โรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียงของกระทรวงสาธารณสุขที่ปฏิบัติตามนโยบายโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูก ได้รับการแจกตัวอย่างผลิตภัณฑ์นมผสมฟรี 1 กล่อง (มีนมผสม 48 กระจับอง) เพื่อให้ไปแจกให้มารดาหลังคลอด ท่านในฐานะนักศึกษาแพทย์ที่จะจบไปเป็นแพทย์มีมุมมองในเรื่องนี้
อย่างไร?

โครงการบริการวิชาการชุมชน

- พยาบาลนมแม่ติดตามเยี่ยมบ้านสัปดาห์ละ 1 ครั้งในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
- จัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการสนับสนุนเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัยเรื่องนมแม่

- Puapornpong P, Manolerdthewan W, Raungrongmorakot K, Ketsuwan S, Wongin S. Factor effecting on breastfeeding success in infants up to 6 month of age in Nakhon Nayok province. Journal of Medicine and Health sciences 2009;16:116-23.
- Puapornpong P, Raungrongmorakot K, Paritakul P, Ketsuwan S, Wongin S. Nipple length and its relation to success in breastfeeding. J Med Assoc Thai 2013;96 Suppl 1:S1-4.
- Baiya N, Ketsuwan S, Pachaiyapoom N, Puapornpong P. Mother's Knowledge, latch score and satisfaction after development of breastfeeding support service in HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn Medical Center. Journal of Medicine and Health sciences 2013;20(2):17-23.

งานวิจัยเรื่องนมแม่

- Puapornpong P, Raungrongmorakot K, Mahasitthiwat V, Ketsuwan S. Comparisons of the latching on between newborns with tongue-tie and normal newborns. . J Med Assoc Thai 2014;97(3):255-9.
- Puapornpong P, Raungrongmorakot K, Manolerdtewan W, Ketsuwan S, Wongin S. Teenage pregnancy and exclusive breastfeeding rates. J Med Assoc Thai 2014;97:893-8.
- Puapornpong P, Raungrongmorakot K, Manolerdtewan W, Ketsuwan S, Wongin S. The number of infant feeding positions and the 6-month exclusive breastfeeding rates. J Med Assoc Thai 2015;98 (in press)
- Buranawongtrakoon S, Puapornpong P. Comparison of Latch scores at the second day postpartum between mothers with cesarean sections and those with normal deliveries. Thai j Obstet Gynecol 2015 (in press).

งานวิจัยเรื่องนมแม่

- Puapornpong P, Raungrongmorakot K, Hemachandra A, Ketsuwan S, Wongin S. Comparisons of latching on between newborns fed with feeding tubes and cup feedings. J Med Assoc Thai 2015 (in press).
- Wongin S, Puapornpong P, Baiya N, Panwong W. Comparison of efficacy of breastfeeding in tongue-tie newborns before and after frenotomy. J Med Health sci 2015 (in press).
- Puapornpong P, Raungrongmorakot K, Hamontri S, Ketsuwan S, Wongin S. Comparison of exclusive breastfeeding rate at six months postpartum between hospital personnel and general women. J Med Health Sci 2015 (in press).
- Puapornpong P, Raungrongmorakot K, Laosooksathit W, Ketsuwan S, Wongin S. Knowledge, attitudes and practices regarding breastfeeding support among village health volunteers in Nakhon Nayok, Thailand. Thai J obstet Gynecol (in press).

พระแม่ปราวตีให้นมพระพิฆเนศ

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

www.guruobgyn.com

Thank you